

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/dodatki-historyczne-do/74287,Zrujnowac-i-zniszczyc-Wies-polska-podczas-II-wojny-swiatowej.html>
28.02.2026, 12:15

Zrujnować i zniszczyć! Wieś polska podczas II wojny światowej

Kuryer Kielecki, 10.07.2019. Numer poświęcony represjom niemieckim i eksploatacji wsi polskiej podczas II wojny światowej

10.07.2019

W numerze

- dr Tomasz Domański (Delegatura IPN w Kielcach), *Zbrodnie niemieckie na wsi we wrześniu 1939 r.*
- dr Wojciech Wichert (Oddział IPN w Szczecinie), *Praca przymusowa więźniów w kompleksie obozowym Auschwitz III-Monowitz i w podobozie Bobrek*
- Ewa Kołomańska (Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie), *Losy mieszkańców Michniowa - przymusowych robotników w III Rzeszy*
- dr Katarzyna Jedynak (Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie), *Zniszczenia i straty na Kielecczyźnie na przykładzie powiatu opatowskiego w trakcie działań na przyczółku sandomierskim*
- dr Marek Jedynak (Delegatura IPN w Kielcach), *Niemieckie represje na wsi w świetle dokumentów Polskiego Państwa Podziemnego*

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Dodatek IPN

ZRUJNOWAĆ I ZNISZCZYĆ! WIEŚ POLSKA PODCZAS II WOJNY ŚWIATOWEJ

Zniszczenia Kielecczyzny w czasie wojny obronnej w 1939 r. (Zbiory Muzeum Wsi Kieleckiej)

Agresję niemiecko-słowacką na Polskę 1 września 1939 r. inicjującą największy konflikt zbrojny w dziejach świata, można charakteryzować wielokrotnie: cynizm, morderstwo, podstęp, bezprawie, a także przemoc i okrucieństwo. Niewątpliwie bardzo ważnym elementem opisu września 1939 r. stanowi zagadnienie niemieckich zbrodni wojennych popełnionych na ludność cywilną, w tym ludność wiejską.

Analiza zjawiska zacząć należy od słynnego już przemówienia Adolfa Hitlera wygłoszonego 22 sierpnia 1939 r. w Obersalzbergu do wybranych oficerów niemieckich.

Był to brutalny, 80-milionowy lud musiał dostać co trzy miliony, a także im się opowiadano o zwycięstwie. Prawo jest po stronie silniejszego. Trzeba posłuchać z największą surowością. Słowa wodza III Rzeszy pozostawały wyjątkowo sprzeczne z publicznymi deklaracjami, w których podkreślano, że Niemcy nie prowadzą wojny przeciwko ludności cywilnej. Od pierwszych dni wojny wskazywano na to, że to właśnie agresja przeciwko Polakom przyspieszała wybuch wojny totalitarnej. Aby osiągnąć zwycięstwo, konieczne było wyeliminowanie ludności cywilnej, a także zniszczenie jej materialnych podstaw.

Wskazywano na to, że to właśnie agresja przeciwko Polakom przyspieszała wybuch wojny totalitarnej. Aby osiągnąć zwycięstwo, konieczne było wyeliminowanie ludności cywilnej, a także zniszczenie jej materialnych podstaw.

Wskazywano na to, że to właśnie agresja przeciwko Polakom przyspieszała wybuch wojny totalitarnej. Aby osiągnąć zwycięstwo, konieczne było wyeliminowanie ludności cywilnej, a także zniszczenie jej materialnych podstaw.

Wskazywano na to, że to właśnie agresja przeciwko Polakom przyspieszała wybuch wojny totalitarnej. Aby osiągnąć zwycięstwo, konieczne było wyeliminowanie ludności cywilnej, a także zniszczenie jej materialnych podstaw.

Wskazywano na to, że to właśnie agresja przeciwko Polakom przyspieszała wybuch wojny totalitarnej. Aby osiągnąć zwycięstwo, konieczne było wyeliminowanie ludności cywilnej, a także zniszczenie jej materialnych podstaw.

Dokończanie na stronie 2

W dniach 12 i 13 lipca poświęcamy się przy możliwościach i siłach, które w nich mamy. Za mordowanych przez Niemców w czasie II wojny światowej. To nasza powinność, patriotyczny obowiązek, którego nigdy nie zaniedbamy.

Michniów jest ważnym symbolem ogromnej ceny jaką polska wieś zapłaciła za niepodległość i wolność. W tym miejscu wspomniemy ofiarę 817 polskich wsi, których mieszkańcy zamordowano, wywieziono na przymusowe roboty, poddano dobremu i złemu, chowano skazani na zapomnienie.

Zapraszamy mieszkańców Województwa Świętokrzyskiego do udziału w obchodach 75. rocznicy pacyfikacji wsi Michniów. Oddajmy cześć bohaterom, razem walczymy o to, by pamięć o ich ofierze przetrwała i stała się dla nas i przyszłych pokoleń znaczącą lekcją.

Andrzej Dętkowski
Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

1 września 1939 r. przekroczyliśmy w jednym momencie granicę państwa polskiego. W tym dniu rozpoczęła się wojna. W tym dniu rozpoczęła się wojna. W tym dniu rozpoczęła się wojna.

Formy terroru stosowanego przez okupanta niemieckiego wobec społeczeństwa, w szczególności wobec ludności wiejskiej, były bezwzględne. Pacyfikacja wsi była jedną z najbardziej brutalnych metod, którym towarzyszyły mordy na mieszkańcach, rabunki, mienie, zniszczenia zabudowań.

Mijało 80 lat od wybuchu II wojny światowej. Osiem milionów wsi w tamtym tragicznym okresie jeszcze dążyły do przetrwania. Osiem milionów wsi, które walczyły o przetrwanie. Osiem milionów wsi, które walczyły o przetrwanie.

Ustanowiony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 12 lipca Dniem Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej jest wyrazem naszego hołdu i szacunku wobec tych, którzy zapłacili wysoką cenę za swoją heroiczną postawę. Zmusza nas także do refleksji nad stanem naszej kultury historycznej, naszej pamięli i wiedzy.

dr Dorota Kozłowska-Kolba
Naczelniczka Delegatury IPN w Kielcach

W 2018 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął ustawę o ustanowieniu 12 lipca Dniem Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej. To data rozpoczęcia pacyfikacji wsi Michniów. Od dwóch lat Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda obejmuje Patronatem Narodowym uroczystości w Michniowie, sankcjonując tym samym ich wagę, nadając jej mądry symbolizm.

To właśnie tutaj czuła się pamięć o 817 wsiach polskich spacyfikowanych przez Niemców w czasie II wojny światowej. Dzięki temu możemy dzisiaj dotrzeć do jej pamięci i dowiedzieć się, jak wyglądała ta tragedia. Dzięki temu możemy dzisiaj dotrzeć do jej pamięci i dowiedzieć się, jak wyglądała ta tragedia.

Mariusz Mirowski
dyrektor Muzeum Wsi Kieleckiej

Pliki do pobrania

[Zrujnować i zniszczyć! Wieś polska podczas II wojny światowej \(pdf, 6.39 MB\)](#)